

Gelencsérné Lazarovits Klára

– Közelebbi ismeretségünk egy félreértésen alapul, ami miatt a Hírfoltok hasábjain „mentünk egymásnak”, mert akkoriban divat volt az újságban személyeskedni. Jól tudom, hogy te a kezdetektől céhtag vagy? Hogy látod az akkori emberi kapcsolatokat a Céhben belül, és mit gondolsz, azóta ez miben változott?

– Sajnos nem jól tudod, nem tartozom az alapító tagok közé. De már a hetvenes évek végén tudtam, hogy nyugdíjasan foltvarró leszek, bár akkor ezt a szót még nem ismertem. 55 évesen, 1997-ben kezdtem varrni egymagamban, szakkönyvek nélkül az akkoriban Gödöllőn látott svájci quilt kiállítás alapján. Ez volt a spanyolviasz feltalálásának az éve. Kitaláltam az angol sablontechnikát, számos gyorsvarrást is, de görögökésnek, vágólapnak a hírért sem hallottam. Egy évvel később szereztem tudomást a Céh létezéséről, fél óra múlva már tag voltam. Mivel akkor még dolgoztam, csak két évvel később kapcsolódtam be a szervezett foltélethez, csatlakoztam a Csillaghegyi Öltögetőkhöz, és ott vagyok hű tag még ma is. Kezdetben még kevesebb céhtag volt, jobban ismertük egymást, és sokkal lelkesebbek, összetartóbbak voltunk. Később sok vizsályt, széthúzást, kicsinyességet, irigységet tapasztaltam a tagok közt, no meg „elanyagiasodást”.

A közelmúltban nagyon pozitív változást hozott az Internet. Lehetővé tette virtuális kapcsolatok és közösségek kialakulását. Erre jó példa az Index foltvarró fóruma. Nekem is számos virtuális kapcsolatom van, többé-kevésbé rendszeresen levelezek legalább egy tucat foltvarróval. Van, akivel még nem is találkoztam.

– És hogyan látod a foltmunkák változását?

– Változik a világ, és mi is változunk benne. Minden felgyorsult, mindenki rohan, és siet. Ezt tükrözik munkáink is. Egyre kevesebb a szép mives munka, időigényes tradicionális alkotások, a kézi tűzése. Egyre kevesebb a használható darab és egyre több az összetakolt nonfiguratív kép, géppel amőbázott öncélúan összevarrt rongydarabok, a foszladozó foltok, munkaszélek. Nem vagyok ennek ellensége, ezeknek is lehet létjogosultsága, ha szemet gyönyörködtető a mű, és ha van belső tartalma.

De nem szabad elfelejteni, hogy a tradicionális quilt kézműves kategória, egy kevésbé sikerült darabnak is van valami bája, lehet haszna, és szép dísz lehet egy lakásnak. A modern, a quilt art, az már művészet, ahhoz nem elég a mester-ségbeli tudás. A többlet, ami kell, az keveseknek adatott meg.

– Szaporodnak a honlapok, a blogok és Te ebben is élen jársz, mert az első között volt honlapod. De nemcsak foltmunkáidat láttatod, hanem receptek és a kiskutyád is szerepel ezen. A legtöbb foltvarró fórumon is mindenféléről beszélgetnek a nők. Hogy látod: kell-e egy szakmai honlapon egyebeknek is teret adni, ha igen, milyen arányban? Jó-e, ha a magánéletünk, esetenként a politika is át-meg átszövi ezeket a tereket?

– A számítástechnika 20 évig hobbyim volt, majd sok évig a munkám. Autodidakta módon tanultam bele. 6 éve, hatvan évesen sajátítottam el a honlapkészítés alapjait. Akkoriban még nem voltak kész, laikusok által is feltölthető sablonok, kellett némi tudás. Ezért lehettem első fecske. Lapom mottója egy szakkönyvből: „De miért is lenne Web-oldalam, ha nem dicsekedhetnék egy kicsit rajta?„ Gondolom, a sok honlapnak és blognak is egészséges exhibicionizmus a mozgatója. A fórumokat pedig leginkább a kevés idő, a jó beszélgetések, közös programok

CSÍKSZÖNYEG (2000)

Ez a székely festékes szőnyeg ihlette munkám tett ismerté a Céhben
120x160 cm

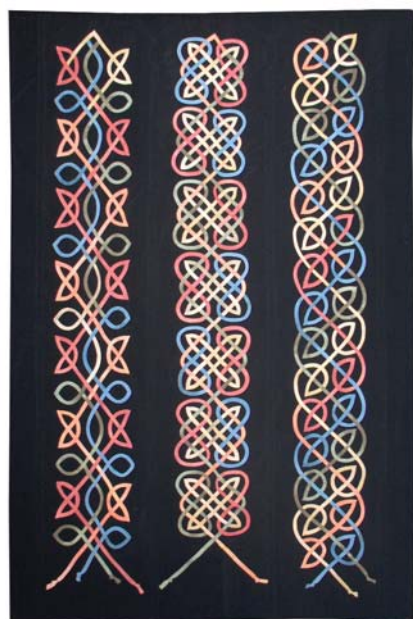
TOLLAS CSILLAGOK (2003)

Tradicionális munkáim csimborasszója
140x200 cm

ÖRÖKSÉG (2003)

*Kétfestőből magyarvalkói párna után
105x85 cm*

KELTA FONATOK (2004)

*Egy kis játék a geometriával
80x120 cm*

NILS HORGERSOON (2002)

*Kedvencem tesszallációs
korszakomból 35x23 cm*

VIRÁGÖZÖN (2008)

*Ezt varrtam a honlapozás közben
47x36 cm*

hiánya motiválja. Nincs ellene semmi kifogásom, hogy foltvarrós fórumokon családról, betegségekről, születésekről, halálról, mondhatni, az életről folyik a csevely. Amire igény van, azt én elfogadom. Kivéve a névnap gratulációk tömkelegét.

Ami a politikát illeti: én a balközéptől a jobb középig tisztelem mások véleményét, akkor is, ha én mást gondolok. Vitatkozni csak barátokkal szoktam, és ha meggyőznek, akkor revidiálom álláspontomat. Sajna a népség java nem ilyen liberális, bigottul ragaszkodik ehhez vagy ahhoz, és a vége sokszor barátságok megszakadása.

A fórumokon a magánélet megjelenése és a politizálás szerintem önszabályzó. A Céh honlapján egyiknek sem kívánok helyet adni. Bár a honlapnak csak szerkesztője vagyok, úgy tűnik, hogy én szabom meg a tartalmat, néha megkonzultálva foltos barátaimmal. A vezetőségből, pedig egyedül csak Te törödsz igazán a honlappal. Érdemi észrevételt, segítséget más vezetőségi tagtól még nem kaptam. Van pár aktív segítőtársam, a többiek pedig eszik a sült galambot az én izlésem szerint megsütve.

– **Nagyon sok időt – ebben volt hosszú várakozás is nem a Te hibádból – töltötél a honlapunk „gatyába rázásával”. Más már régen feladta volna a helyedben. Mindig ilyen „béketűrő” vagy? Mennyi az az idő és energia, amit ma társadalmi munkában egy közösségre fordíthatunk?**

– Nem vagyok béketűrő. És ahogy öregszem, egyre türelmetlenebb és harciasabb vagyok. De ha én egyszer valamibe belekezek, azt nem adom fel, csak ha külső körülmények kényszerítenek rá. Továbbá mindenben igyekszem a tőlem telhető legjobbat adni. A honlapon sokat dolgozom, messze van a tökélytől, de nekem kell a tudat, hogy én apait, anyait beleadtam. No, meg sok időt is. Csak májusban több mint 50 órát. De ez nem követendő példa, hanem „egyedi betegség” és van, aki baleknak néz ezért. (Remélem, nem sokan.)

Hogy ki mennyi időt fordít társadalmi, illetve közösségi munkára, az alkat, családi állapot és életkörülmények függvénye. Nem lehet általánosítani. De minden foltvarrótól elvárható lenne, hogy évente 2-3 közös munka készítésében vegyen részt.

– **Sokat beszélgetünk a foltvarró etikáról. Neked mi a véleményed a tiszaujvárosi reneszánsz pályázatra érkező másolatokról? Mi a véleményed a „loparról”, ha úgy tetszik?**

– „Lopart”. Most hallom először. Találó elnevezés.

Kanadában a foltvarró etikett úgy tartja, hogy könyvből bárki bármit megvarrhat. Kb. 1000 forintért lehet 1-1 munka részletes leírását megvenni. Ezeket csak az készíti el, aki megvette a csomagot. Ha egy csoportban tízen akarják ugyanazt megvarrni, akkor tíz leírást vesznek. Vancouverben egy kiállítás katalógusában sok munkánál ott állt az eredeti készítő foltvarró neve, és sokszor még a technikát vagy a konkrét munkát tanító foltvarró neve is. (A kanadai társaink kevésbé kreatívak, kevés az önálló, saját tervezésű munka, a tanfolyamokon többnyire 1-1 konkrét quilt elkészítését tanítják, és nem technikákat.) Nálunk a címkén, a kiállítási feliratokon, és pályázatoknál még a kíséző levélben illene, sőt kellene a forrást megnevezni. Az én munkáim címkéin mindig ott van az inspiráció, pedig egyik sem quilt másolat.

Továbbá utálok és etikátlannak tartom azt a lenyúlást, amikor egy tanfolyamon valaki sajátjaként ad elő valamit. Pláne, ha az eredeti oktatótól még engedélyt sem kér. A forrás megnevezésétől az oktató nem lesz kevesebb, az oktatás nem ettől értékelődik le, csak a felkészületlenségtől.

– **Pályázatokra is varrsz. Mennyire fontos számodra az ilyenfajta visszajelzés, mennyit „profitálsz” ezekből?**

– Kezdetben minden pályázaton részt vettem, bár már az első alkalommal megállapítottam, hogy a pálmát valószínűleg sohasem fogom elvinni. De engem elbűvöl a mai napig is, hogy egy munkám a várbán van kiállítva, és máshol is örvendezek, hogyha „a falon lógok”. De manapság csak akkor varrok pályázatra, ha a kiírás valamilyen korábbi elképzeléssel találkozik. Öregebb lettem, bölcsőbb lettem, és eltűnt belőlem a sikerorientáltság. A társaimtól kapott dicséretektől hízik a máj, de tudnék örülni komoly, bíráló szakvéleménynek is. Tanulni legjobban a hibákból lehet.

– **Van-e kedvenc stílusod?**

– Azt hiszem, nincs stílusom. De nagy kedvenceim a geometriai formák csúrése és csavarása, valószínűleg mérnöki múltam miatt. Valójában korszakaim voltak. Úgy mint: tradicionális munkák, székely festékesek és kilimek feldolgozása, magyar népművészeti tárgyak foltba varrása, japán műtűrkék gyártása, szalagszövés, hullámszövés, körszimmetrikus blokkok, stb. Ezek közül maradandó, vissza-visszatérő a magyar népművészeti tárgyak foltosítása. Szeretnék modern munkákat is varrni, de csak úgy összerakni anyagokat mondanivaló nélkül, nem

ANYÁM DEPRESSZIÓJA (2007)

Quilt Art, vak tyúk találta

42x30 cm

tartom helyesnek. Bár szóban lyukat tudok beszélni mások hasába, a gondolataim nem jönnek át képbe. Ehhez már művészi véna kellene. De azért van pár modern munkám, mert a vaktyúk is talál szemet.

– Ha a honlapunk mellett van időd varrni, mi az éppen aktuális munkád?

– Lenne időm bőven a honlap szerkesztése mellett varrni is. De a kezdeti megszállottságom már elmúlt, és nem tartom fontosnak, hogy állandóan alkossak valamit. Sokat olvasok, és még rejtvényfejtésre, főleg sudokura sem sajnálom az időm.

Most éppen textileket festek, és tervezgetek. Van néhány pályázat, ami beindította az agyamat. Talán valamelyikből lesz énekes halott.

– Mivel zárjuk le ezt a beszélgetést?

– Köszönettel. Dolányi Annának, hogy megalapította a Céhet. Szirénnek (Szabó Irén) a sok segítséget. Székely Katinak az újságok remek külalakját. Mindhármuknak, és se szeri se száma foltvarrónak a barátságát és szeretetét. Továbbá természetesen Neked ezt a riportot.

TAKARÓ (2008)

Most készül saját festett anyagokból
150x210 cm

Acélosné Solymár Magdolna
Szekszárd

TEXTILDOBOZ TETEJE

(2002)

Inspiráció: egy japán fadoboz

17 cm

SITGES 2009

2009. március 12-15. között rendezik meg a Spanyol Foltvarró Céh szokásos éves fesztiválját Sitgesben. Erre két munka erejéig minden EQA tagországot meghívunk egy zsűrizett versenyre.

A verseny témája: Örökség és tradíciók

Részvételi feltételek

- Méret: minimum méret 50 cm, de egyik oldal sem lehet hosszabb 1 méternél.
- A munka hátulján 10 cm széles bújrató, a munka alján, bal oldalt egy címke legyen a mű címével, alkotójával és annak elérhetőségével.
- Bármilyen foltvarró technika megengedett.
- Bekeretezett, üvegezett munkák nem megengedettek.

- A pályázati munkák nem szerepelhettek előtte más kiállításon és versenyen.
- A munkáknak 2009. március 3. előtt ki kell érkezniük Spanyolországba, a küldő költségén.
- A kiállítás után a Spanyol Foltvarró Céh saját költségén visszaküldi a képeket, viszont azokat, amelyek nem felelnek meg a kiírásnak, már a kiállítás előtt visszaküldheti.
- **Válogatásra jelentkezni lehet 2008. december 31-ig a munka fotójával Csendes Mihálynénál.**